

KOMUNIKAT PRASOWY nr 91/24

Luksemburg, 4 czerwca 2024 r.

Postanowienie Sądu w sprawach połączonych od T-530/22 do T-533/22 | Medel i in./Rada

Państwo prawne: skargi organizacji sędziów europejskich na decyzję Rady zatwierdzającą plan odbudowy i zwiększania odporności Polski zostały odrzucone jako niedopuszczalne

W celu złagodzenia skutków gospodarczych i społecznych pandemii Covid-19 Unia Europejska ustanowiła, w kontekście projektu NextGenerationEU, Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności¹. Aby skorzystać z finansowania w jego ramach państwa członkowskie opracowują krajowe plany zawierające programy reform i inwestycji. Dokonywana przez Komisję Europejską ocena tych planów jest następnie zatwierdzana przez Radę.

17 czerwca 2022 r. Rada zatwierdziła² ocenę planu przedłożonego przez Polskę. Decyzja Rady określa pewne kamienie milowe i wartości docelowe, które to państwo członkowskie musi osiągnąć, aby otrzymać środki finansowe. Obejmują one kwestie związane z reformą polskiego wymiaru sprawiedliwości. Dokładniej rzecz ujmując, Polska powinna podjąć szereg działań w celu wzmocnienia niezawisłości i bezstronności sędziów. Jest ona zobowiązana do umożliwienia ponownego rozpoznania spraw sędziów, których dotyczyły uchwały Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego³ oraz do zapewnienia zakończenia tych postępowań w wyznaczonym terminie.

Trzy stowarzyszenia i jedna fundacja reprezentujące sędziów europejskich uważają, że owe kamienie milowe nie są zgodne z prawem Unii. W rzeczywistości miałyby one być zdefiniowane w sposób zbyt elastyczny i pozwalałyby Polsce na niestosowanie się do orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości dotyczącego zagadnień związanych z państwem prawnym i skuteczną ochroną sądową. W związku z tym wniosły one do Sądu o stwierdzenie nieważności decyzji Rady.

W swoim postanowieniu **Sąd, orzekający w składzie wielkiej izby, odrzucił te skargi jako niedopuszczalne.**

Skarżące organizacje nie są uprawnione do wniesienia tych skarg ani we własnym imieniu, ani w imieniu sędziów, których interesów bronią. Sąd stwierdził, że żaden przepis prawny nie wyposażył ich w takie uprawnienia proceduralne. Podobnie okoliczność, że występują one regularnie w charakterze partnerów instytucji Unii w kwestiach dotyczących niezawisłości sędziowskiej, nie uzasadnia ich legitymacji procesowej.

Obrona interesów sędziów również nie stanowi podstawy dopuszczalności tych skarg. Sąd zauważył w tym względzie, że nawet jeśli przy przyjmowaniu zaskarżonej decyzji Rada była związana przepisami prawa Unii z zakresu państwa prawnego, ta decyzja Rady nie dotyczy bezpośrednio polskich sędziów – niezależnie od tego, czy wobec nich została wydana uchwała Izby Dyscyplinarnej – ani sędziów z innych państw członkowskich lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG). W konsekwencji organizacje, które wystąpiły do Sądu, nie mogą opierać się na sytuacji tych sędziów w celu wykazania dopuszczalności swoich skarg.

Sąd stwierdził, że kamienie milowe mają charakter warunków budżetowych, ponieważ od ich realizacji jest uzależnione finansowanie w ramach instrumentu. Przyjęcie tych kamieni milowych nie miało na celu zastąpienia przepisów dotyczących wartości państwa prawnego lub skutecznej ochrony sądowej.

W szczególności, jeśli chodzi o sędziów, których dotyczą uchwały Izby Dyscyplinarnej, zaskarżona decyzja nie skutkowała poddaniem tych sędziów przewidzianym w niej warunkom ani nie skutkowała tym, by jakiś konkretny przepis znalazł wobec nich bezpośrednie zastosowanie. Nawet po jej przyjęciu sytuacja rzeczonych sędziów była nadal regulowana odpowiednimi obowiązującymi przepisami prawa polskiego, jak również przepisami prawa Unii i orzeczeniami Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Sąd przypomniał także, że wykładnia przesłanek dopuszczalności skarg o stwierdzenie nieważności w świetle podstawowego prawa do skutecznej ochrony sądowej nie może prowadzić do wyłączenia przesłanek wyraźnie przewidzianych w traktatach.

Sąd podkreślił, że **jego rozstrzygnięcie pozostaje bez wpływu na ciężący na Polsce obowiązek jak najszybszego usunięcia uchybień stwierdzonych przez Trybunał w związku z kryzysem państwa prawnego⁴, jak również na uprawnienie państw członkowskich i instytucji Unii do wniesienia skargi** na wszelkie przepisy przyjęte przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii, które mają wywoływać wiążące skutki prawne, bez potrzeby wykazywania interesu prawnego. Komisja jest również zobowiązana podjąć działania w celu przyczynienia się do zapewnienia poszanowania przez Polskę wartości państwa prawnego.

UWAGA: Celem skargi o stwierdzenie nieważności jest doprowadzenie do uznania za nieważne aktów instytucji Unii, które są sprzeczne z prawem Unii. Państwa członkowskie, instytucje wspólnotowe oraz jednostki mogą, pod pewnymi warunkami, wnieść skargę o stwierdzenie nieważności do Trybunału Sprawiedliwości lub Sądu. Jeżeli skarga jest zasadna, stwierdza się nieważność aktu. Instytucja, której to dotyczy, powinna zaradzić ewentualnej próżni prawnej spowodowanej nieważnością tego aktu.

UWAGA: Odwołanie od orzeczenia Sądu, ograniczone do kwestii prawnych, może zostać wniesione do Trybunału w terminie dwóch miesięcy i dziesięciu dni od dnia zawiadomienia o tym orzeczeniu.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Sądu.

[Pełny tekst](#) postanowienia jest publikowany na stronie internetowej CURIA.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793

Pozostańmy w kontakcie!

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności.

² Zobacz [komunikat prasowy](#) Rady z dnia 17 czerwca 2022 r. Decyzja Rady z dnia 17 czerwca 2022 r. została następnie zmieniona w dniu 8 grudnia 2023 r.

³ W celu dodatkowego zapoznania się z argumentami dotyczącymi braku niezależności i bezstronności Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego zobacz wyrok Trybunału z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie [C-791/19](#), Komisja/Polska (System odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów) (zob. także komunikat prasowy nr [130/21](#)).

⁴ Zobacz między innymi wyrok Trybunału z dnia 5 czerwca 2023 r. w sprawie [C-204/21](#), Komisja/Polska (Niezwążłość i życie prywatne sędziów) (zob. także komunikat prasowy nr [89/23](#)).